

V Bruseli 22. januára 2018
(OR. en)

5285/18

MOG 4
CFSP/PESC 34
IRAQ 3

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Dátum:	22. januára 2018
Komu:	Delegácie
Č. predch. dok.:	5283/18 MOG 3 CFSP/PESC 33 IRAQ 2
Predmet:	Závery Rady o Iraku – závery Rady (22. januára 2018)

Delegáciám v prílohe zasielame závery Rady o Iraku, ktoré Rada prijala na svojom 3 591. zasadnutí, ktoré sa konalo 22. januára 2018.

ZÁVERY RADY O IRAKU

Rada pre zahraničné veci, 22. januára 2018

1. EÚ vyjadruje uznanie irackému ľudu, jeho vláde a bezpečnostným silám za územnú porážku Dá'íš s podporou globálnej koalície na boj proti Dá'íš, ktorej je EÚ členom.
2. EÚ opätovne potvrdzuje svoj záväzok k silnému partnerstvu medzi EÚ a Irakom, ktoré sa opiera o dohodu o partnerstve a spolupráci, a k podpore irackých orgánov vo fáze obnovy a pri boji proti základným politickým, sociálnym a hospodárskym príčinám nestability. EÚ vyzýva všetky príslušné zainteresované strany v Iraku, aby na riešení týchto otázok spolupracovali pokojným, kooperatívnym a zodpovedným spôsobom, a položili tak základy pre inkluzívny štát, umožnili vytvorenie politických, hospodárskych a sociálnych príležitostí pre všetkých a konsolidovali nedávne vojenské úspechy v boji proti Dá'íš.
3. Rada pripomína svoje závery z júna 2017 a víta pripojené spoločné oznámenie vysokej predstaviteľky EÚ pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku a Európskej komisie, v ktorom sa ustanovujú prvky stratégie EÚ pre Irak. Plne podporuje ciele a navrhovaný politický prístup podrobne opísaný v uvedenom oznámení a súhlasí s tým, že teraz má zásadný význam ich rýchle vykonávanie, aby sa udržala dynamika po oslobodení od Dá'íš v záujme vybudovania lepšej budúcnosti pre Irak. Uvedené oznámenie tvorí spolu s týmito závermi stratégiu EÚ pre Irak. Vzhľadom na množstvo výziev sa bude EÚ usilovať o naplnenie všetkých svojich strategických cieľov v Iraku súbežne. Tieto ciele sa zameriavajú na nasledujúce kľúčové oblasti:

a) Zachovanie jednoty, zvrchovanosti a územnej celistvosti Iraku, ako aj jeho etnickej a náboženskej rozmanitosti

4. EÚ opätovne potvrdzuje svoju pokračujúcu neochvejnú podporu irackej jednoty, zvrchovanosti a územnej celistvosti a svoj pevný a aktívny záväzok chrániť multietnický, multináboženský a multikonfesionálny charakter irackej spoločnosti, čo zahŕňa aj ochranu menšinových skupín na základe väzby, ktorou je spoločná národná identita a inkluzívne občianstvo.
5. EÚ vyzýva vládu Iraku a regionálnu vládu Kurdistanu, aby sa zapojili do konštruktívneho dialógu o naliehavých otázkach orientovaného na výsledky, a tak položili základ pre podrobnejšie rokovania o všetkých otvorených otázkach a pre stabilnejší a vzájomne prospešný dlhodobý vzťah vychádzajúci z úplného uplatňovania irackej ústavy vrátane jej ustanovení o kurdskej autonómii. EÚ sa nazdáva, že tento dialóg je zodpovednosťou oboch strán založenou na príslušných ustanoveniach ústavy a že všeobecnému záujmu všetkých občanov Iraku najlepšie slúži práve takýto dialóg a spolupráca. EÚ víta úsilie o urýchlené nadviazanie takéhoto dialógu. EÚ opätovne potvrdzuje svoju podporu sprostredkovateľskému úsiliu Organizácie Spojených národov a je pripravená podporovať dialóg, ak bude o to požiadaná.

b) Posilnenie irackého politického systému podporou irackého úsilia o vytvorenie vyrovnaného, inkluzívneho, zodpovedného a demokratického systému vlády

6. V kontexte obnovy po konflikte EÚ uznáva pokračujúce úsilie irackej vlády o stabilizáciu oslobodených území v spolupráci s OSN a ďalšími aktérmi v teréne. Hoci je Dá'iš vojensky porazený, stále predstavuje hrozbu. EÚ uznáva, že pretrvávajú významné výzvy. Teraz je potrebné sústrediť sa na nastolenie mieru stabilizovaním podmienok v oslobodených provinciách, a to aj prostredníctvom nediskriminačného návratu vnútorne vysídlených osôb do oblastí ich pôvodu, vytvorením priaznivého prostredia pre zmierenie a vykonávaním politických a hospodárskych reforiem. EÚ zdôrazňuje, že je naliehavé postaviť národné záujmy do popredia v duchu vzájomného porozumenia a kompromisu a urýchliť pokrok v oblasti reforiem a pokrok na ceste k národnému zmiereniu na základe spravodlivosti a zodpovednosti, zásadách fungujúcej demokracie, inkluzívnosti, právneho štátu a dodržiavania ľudských práv. V záujme dosiahnutia cieľa, ktorým je vybudovať spoločnú víziu budúcnosti krajiny, je teraz nevyhnutné, aby Iráčania začali inkluzívny proces zmierenia na národnej, regionálnej a miestnej úrovni v duchu vzájomného porozumenia a kompromisu. V tejto súvislosti EÚ tiež pokračuje vo svojej dôraznej podpore osobitného zástupcu generálneho tajomníka Organizácie Spojených národov, ako aj práce UNAMI.
7. EÚ poznamenáva, že celoštátne voľby budú príležitosťou vybudovať inkluzívnejší a demokratickejší štát, ktorý slúži záujmom všetkých Iráčanov. EÚ nabáda irackú vládu, aby zachovala smerovanie k celoštátnym voľbám v máji 2018, ktoré musia byť legitímne a demokratické. Pre zabezpečenie toho, aby sa v týchto voľbách presadzovali skutočne reprezentatívne inštitúcie a inkluzívna správa vecí verejných, má zásadný význam plná účasť všetkých zložiek irackej spoločnosti vrátane regiónu Kurdistan. EÚ je pripravená na tento účel poskytovať praktickú podporu volebnému procesu a pozorne ho sledovať v koordinácii s príslušnými národnými a medzinárodnými aktérmi, najmä UNAMI.
8. Vo všetkých uvedených procesoch je potrebné na celoštátnej, regionálnej a miestnej úrovni zabezpečiť plnú účasť žien, mládeže, občianskej spoločnosti a všetkých zložiek irackej spoločnosti vrátane etnických a náboženských menšín. EÚ vyzýva na to, aby sa iracký národný akčný plán pre ženy, mier a bezpečnosť vykonal v plnej miere.

9. EÚ zdôrazňuje, že na zaistenie skutočnej bezpečnosti, podporu právneho štátu a plné dodržiavanie ľudských práv sú dôležité profesionálne, reprezentatívne a demokraticky kontrolované iracké bezpečnostné sily. Víta pokrok, ktorý vláda Iraku v tejto súvislosti dosiahla, a vyzýva na pokračovanie v úsilí o zabezpečenie toho, aby všetky ozbrojené skupiny skutočne prešli pod velenie a kontrolu irackého štátu. Na konsolidáciu úspechov v oblasti stabilizácie je nevyhnutné, aby bezpečnostné orgány zlepšili svoje vzťahy s civilným obyvateľstvom. Na tento účel poskytujú EÚ a jej členské štáty podporu irackým orgánom v ich reformnom úsilí v oblasti civilnej bezpečnosti – v novembri 2017 nasadila v Iraku poradnú misiu EÚ (EUAM Iraq). Strategickými cieľmi misie sú okrem iného: poskytovať poradenstvo a odborné znalosti irackým orgánom na strategickej úrovni s cieľom prispievať k vykonávaniu irackej národnej bezpečnostnej stratégie a analyzovať, posudzovať a identifikovať príležitosti na prípadnú ďalšiu angažovanosť Únie v záujme podpory potrieb reformy sektora bezpečnosti v Iraku z dlhodobého hľadiska. EÚ zdôrazňuje význam reformy policajného sektora a úsilia, ktoré vyvíja osobitná skupina pre výcvik polície v rámci globálnej koalície. EÚ a jej členské štáty zdôrazňujú širšiu potrebu zabezpečiť spoluprácu a súdržnosť medzi jednotlivými aktérmi, vrátane OSN, globálnej koalície na boj proti Dá'iš a NATO, zapojenými do podpory reformy sektora bezpečnosti, ako sa uvádza v príslušných záveroch Rady, a sú pripravené vyvíjať úsilie v tomto smere a pritom náležite rešpektovať inštitucionálny rámec EÚ.

c) Podpora irackých orgánov pri poskytovaní humanitárnej pomoci, podpora včasnej obnovy, stabilizácie, rozvoja a rekonštrukcie

10. EÚ vyjadruje veľké obavy v súvislosti s humanitárnou situáciou, ktorá je stále neistá, a oceňuje značné úsilie všetkých irackých orgánov, Organizácie Spojených národov a ďalších medzinárodných partnerov pri poskytovaní humanitárnej pomoci osobám, ktoré sú vysídlené a postihnuté v dôsledku konfliktu. EÚ vyjadruje znepokojenie v súvislosti so správami o násilných a diskriminačných návratoch. Potvrdzuje, že je dôležité, aby iracká vláda a regionálna vláda Kurdistanu chránili civilné obyvateľstvo a zaistili bezpečný, podložený, dobrovoľný, nediskriminačný a nerušený návrat vnútorne vysídlených osôb a utečencov, ktorí sa chcú vrátiť do oslobodených oblastí, ktoré sa považujú za bezpečné, v súlade s medzinárodným právom, vrátane medzinárodného humanitárneho práva a práva v oblasti ľudských práv, a v súlade s medzinárodnými normami ochrany. V procese návratu a rekonštrukcie by sa mal hlavný dôraz klásť najmä na otázky bývania, pozemkových a majetkových práv. EÚ vyzýva Irak, aby zachoval dlhodobú irackú politiku ochrany a podpory ľudí, ktorí v Iraku bývajú a hľadajú tam ochranu.
11. EÚ zdôrazňuje, že je naliehavo potrebné, aby celé medzinárodné spoločenstvo zachovalo svoju humanitárnu podporu pre tých, ktorí to potrebujú, a to najmä podporou plánu Organizácie Spojených národov pre humanitárnu reakciu v Iraku na rok 2018 a zohľadnením potrieb celej krajiny. EÚ a jej členské štáty stoja na čele medzinárodnej humanitárnej reakcie a budú aj naďalej prejavovať solidaritu s irackým ľudom tak, že budú poskytovať humanitárnu pomoc ľuďom, ktorí ju najviac potrebujú, v súlade s humanitárnymi zásadami.
12. EÚ a jej členské štáty zdôrazňujú, že je potrebné poskytovať základné verejné služby a reagovať na konkrétne potreby všetkých irackých občanov. Uznáva aj kľúčový význam vypracovania spoločných prístupov a realizácie prepojenia medzi úsilím v humanitárnej oblasti, oblasti včasnej obnovy, rekonštrukcie a stabilizácie. EÚ a jej členské štáty, ktoré patria medzi najväčších darcov v Iraku, sa zaväzujú podporovať toto úsilie vo fáze prechodu a rekonštrukcie na základe prístupu pre celý Irak a sú pripravené svoju podporu zintenzívniť.

13. Nadchádzajúca medzinárodná konferencia pre rekonštrukciu Iraku, ktorá sa má uskutočniť v Kuvajte a ktorej spolupredsedom má byť EÚ, predstavuje príležitosť pre vládu Iraku pokračovať v riadení prechodu od stabilizácie k rekonštrukcii, zamerať sa aj na pretrvávajúce humanitárne potreby, a to štruktúrovaným a koordinovaným spôsobom spolu s jej medzinárodnými partnermi. Táto konferencia bude tiež významnou príležitosťou preukázať odhodlanie Iraku uskutočniť hospodárske a sociálne reformy, ktoré sú kľúčové pre mobilizáciu prepotrebnej medzinárodnej podpory pre rekonštrukciu a dlhodobejšiu obnovu.
14. Na čele úsilia o stabilizáciu musí stáť Irak, ale je potrebné, aby ho podporovalo a koordinovalo medzinárodné spoločenstvo vrátane Organizácie Spojených národov a pracovnej skupiny pre stabilizáciu v rámci globálnej koalície na boj proti Dá'iš. EÚ preto vyzýva irackú vládu, aby prostredníctvom dialógu so všetkými príslušnými aktérmi na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni a pri plnom zohľadnení záujmov dotknutých komunít vrátane menších zabezpečila v oslobodených oblastiach skutočnú bezpečnosť, inkluzívnu vládu, miestnu zodpovednosť a poskytovanie základných služieb.
15. V tejto súvislosti EÚ, ktorá spolu so svojimi partnermi z UNMAS vedie úsilie globálnej koalície na boj proti Dá'iš o oblasti zmiernenia nebezpečenstva v súvislosti s výbušnami (EHM – „odmínovávanie“), vyzýva irackú vládu, aby odstránila všetky zostávajúce byrokratické a praktické prekážky, ktoré bránia úplnej mobilizácii vnútroštátnych a medzinárodných zdrojov, ktoré sú pre EHM v Iraku k dispozícii. Vyzýva aj svojich medzinárodných partnerov, aby zvýšili svoju finančnú podporu pre EHM, čo je základný predpoklad pre ďalšie úsilie v oblasti stabilizácie a rekonštrukcie.

d) Podpora udržateľného a inkluzívneho rastu založeného na vedomostiach a tvorby pracovných miest

16. EÚ víta počiatočné úsilie vlády Iraku o splnenie požiadaviek jej dohody o pohotovostnom úvere s MMF, je však znepokojená absenciou pokroku v poslednom období a zdôrazňuje, že ak sa v súvislosti s referenčnými reformami podľa dohody nedosiahne pokrok, ohrozí sa tým finančná stabilita Iraku. Zdôrazňuje, že na to, aby Irak mohol nastúpiť na cestu oživenia hospodárstva, rekonštrukcie, udržateľného hospodárskeho a sociálneho rozvoja, je naliehavo potrebné pokračovať vo finančných a hospodárskych reformách a poskytovať primerané rozpočtové prostriedky pre nižšiu úroveň štátnej správy, čo sú základné prvky posilnenej spoločenskej zmluvy medzi štátom a jeho obyvateľmi. EÚ víta úsilie EIB a Iraku o ukončenie rokovaní o rámcovej dohode, ktorá by mala uľahčiť dlhodobú úverovú podporu Iraku.
17. EÚ je pripravená prispievať k vykonávaniu procesu reforiem v Iraku, ktoré sú potrebné na posilnenie a diverzifikovanie jeho hospodárstva, výsledkom čoho budú lepšie príležitosti pre vytváranie pracovných miest, a to aj pre mladých ľudí. Pre dlhodobú stabilizáciu Iraku je kľúčové posilnenie systému vzdelávania, ktoré je aj významným katalyzátorom rozvoja krajiny. V tejto súvislosti je podpora EÚ pre inkluzívne, spravodlivé a kvalitné vzdelávanie kľúčom pre to, aby sa zabránilo vzniku „stratenej generácie“. EÚ aktívne podporuje iracké orgány v ich úsilí v boji proti korupcii, skvalitňovaní verejných služieb, posilňovaní inkluzívnej správy na všetkých úrovniach a zabezpečovaní toho, aby sa všetko reformné úsilie sústreďovalo na občanov Iraku bez ohľadu na ich etnickú príslušnosť, pohlavie, náboženské vyznanie alebo vieru.

e) Podpora účinného a nezávislého systému justície a zabezpečenie zodpovednosti

18. EÚ sa nazdáva, že pre dlhodobú stabilitu Iraku je zásadné, aby vláda a vedúci politickí predstavitelia navrhli a podporovali dôveryhodný proces justície v prechodnom období. Dôležitým prvkom národného zmierenia je zodpovednosť za trestné činy, ktoré spáchali všetky strany, prostredníctvom zabezpečenia riadneho procesu. Je potrebné zaoberať sa krivdami všetkých obetí rovnako.

19. V tejto súvislosti je EÚ pripravená podporovať iracké a medzinárodné úsilie o to, aby boli členovia Dá'íš postavení pred spravodlivosť a aby sa zaistila zodpovednosť za prípady porušovania ľudských práv vrátane vojnových zločinov a zločinov proti ľudskosti, ako aj za konanie namierené proti osobám patriacim k menšinám, a to na základe riadneho procesu v súlade s úsilím OSN, ktoré prebieha v rámci rezolúcie Bezpečnostnej rady OSN 2379. V tejto súvislosti si naďalej zasluhuje osobitnú pozornosť otázka zahraničných teroristických bojovníkov, najmä navrátilcov. Kľúčová zostáva spolupráca a výmena informácií s príslušnými zapojenými aktérmi, realizovaná v súlade s právnymi predpismi a prostredníctvom vhodných kanálov. EÚ opätovne vyzýva Irak, aby pristúpil k Rímskemu štatútu.
20. EÚ zdôrazňuje svoju zásadnú námietku proti používaniu trestu smrti. EÚ je pevne presvedčená, že používanie trestu smrti je nielen morálne odsúdeniahodné, ale aj kontraproduktívne, či už ako nástroj na odrádzanie od páchania trestnej činnosti alebo ako trest. Trest i za tie najhoršie trestné činy sa môže uložiť inými, rovnako tvrdými, nie však nezvratnými spôsobmi, aj keď sa štát nachádza v tej najťažšej situácii. Tieto úvahy sú ešte opodstatnenejšie vzhľadom na náročnú situáciu v oblasti stabilizácie a zmierenia, v ktorej sa dnes Irak nachádza po viacerých cykloch teroristického násillia od roku 2003. EÚ opätovne vyzýva irackú federálnu vládu, aby zaviedla moratórium na popravy, a tiež regionálnu vládu Kurdistanu, aby opätovne zaviedla moratórium s konečným cieľom zrušiť trest smrti.

f) Nadviazanie dialógu o migrácii s Irakom

21. Rada víta skutočnosť, že sa s Irakom začala formálna výmena o otázkach migrácie, ktorá umožnila identifikovať oblasti spoločného záujmu, v ktorých by bolo možné prehĺbiť spoluprácu. Rada so záujmom očakáva, že sa v tomto dialógu bude pokračovať. Tento dialóg by sa mal týkať všetkých aspektov migrácie a mal by byť spoločným vzájomne prospešným úsilím. EÚ vyzýva vládu Iraku, aby ďalej spolupracovala pri stanovovaní postupov na uľahčenie dôstojného, bezpečného a usporiadaného návratu irackých štátnych príslušníkov do ich domovskej krajiny v súlade s medzinárodným právom vrátane práva v oblasti ľudských práv a povinnosti prijať späť vlastných štátnych príslušníkov a záväzkami Iraku vyjadrenými v dohode o partnerstve a spolupráci.

g) Podpora dobrých vzťahov Iraku so všetkými jeho susedmi

22. EÚ je odhodlaná podporovať regionálny dialóg a víta pokračujúcu diplomatickú angažovanosť Iraku v susedných krajinách. Nabáda všetky krajiny regiónu, aby zohrávali konštruktívnu úlohu, zachovali si svoju podporu Iraku a zvýšili ju a naďalej podporovali jednotu, zvrchovanosť a územnú celistvosť Iraku. EÚ zdôrazňuje význam zlepšenia regionálnej spolupráce pre prosperitu Iraku a jeho susedov.
23. Rada vyzýva vysokú predstaviteľku a Komisiu, aby túto stratégiu vykonávali s okamžitým účinkom a podľa potreby naplánovali jej preskúmanie najneskôr o dva roky. Inštitúcie a členské štáty EÚ sa budú usilovať o rýchlu a účinnú koordináciu darcov pri vykonávaní stratégie EÚ pre Irak a snažiť sa o integrovaný prístup.
-